Seletuskiri
hasartmängumaksu seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu juurde

1. Sissejuhatus ja eelnõu eesmärk

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõuga sätestatakse, et aastatel 2026–2029 astmeliselt jõustuma planeeritud hasartmängumaksu määrad jäävad alates 1. juulist 2027 samale tasemele, mis kehtib 2026. aastal, ehk 5,5%-le. Arvestades maksuseaduste muudatuste jõustumisel kuuekuulist tähtaega, kehtib 2027. aasta esimesel poolaastal siiski 2025. aasta 3. detsembril hasartmänguseaduse ja teiste seaduste muutmise seadusega (RT I, 30.12.2025, 2; edaspidi *muutmisseadus*) sätestatud 5%-line maksumäär.

Selleks muudetakse hasartmängumaksu seaduse (edaspidi *HasMMS*) § 6 punkte 6–8 ja tunnistatakse kehtetuks ülejäänud muutmisseaduse maksumäära langetavad sätted. HasMMS § 6 punktides 6–8 on sätestatud toto, õnne- ja osavusmängude, turniiride ning ringmängude maksumäärad.

Eelnõuga ei tõsteta maksumäära praegusest kõrgemaks ega taastata varasemat 6%-list määra.

Samuti pikendatakse eelnõuga hasartmängukorraldajale kohalduvate osade tegevusloa saamise tingimuste rakendamise tähtaega ning laiendatakse üleminekusätete kohaldumist kõikidele hasartmängukorraldajatele, kes on saanud tegevusloa enne 2026. aasta 31. detsembrit. Enne 2026. aasta 31. detsembrit tegevusloa saanud hasartmängukorraldajatele rakendatakse üldist kohustust viia oma tegevus ja dokumendid hasartmänguseaduse (edaspidi *HasMS*) 2026. aasta 1. jaanuaril jõustunud redaktsiooni § 17 lõikes 1 kehtestatud nõuetega kooskõlla hiljemalt 2027. aasta 1. jaanuariks. Erandina nähakse neile ette pikem tähtaeg ehk 2028. aasta 1. jaanuar rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse (edaspidi *RahaPTS*) § 70 lõike 3 punktides 5–7 nimetatud nõuete täitmiseks.

Eelnõu vajab seadusena vastuvõtmiseks poolthäälte enamust. Eelnõu lähtub 2027. aasta 1. jaanuaril jõustuvast hasartmängumaksu seaduse redaktsioonist (RT I, 18.02.2026, 3), 2025. aasta 3. detsembril vastu võetud hasartmänguseaduse ja teiste seaduste muutmise seadusest (RT I, 30.12.2025, 2) ning 2026. aasta 1. jaanuaril jõustunud hasartmänguseaduse redaktsioonist (RT I, 30.12.2025, 9). Eelnõu algatab Riigikogu rahanduskomisjon.

1.2. Eelnõu eesmärk

Eelnõu eesmärk on tugevdada Eesti kaughasartmänguloa rahvusvahelist konkurentsivõimet ja Eesti võimet teenida kaughasartmängult maksutulu pikemas vaates. Selleks tagatakse maksurahu ning antakse korraldajatele uute nõuetega kohanemiseks üks aasta lisaks.

Muutmisseaduse kohaselt langeb kaughasartmängu maksumäär 0,5 protsendipunkti võrra aastas: 2026. aastal langes see 5,5%-ni, 2027. aastal 5%-ni, 2028. aastal langeb 4,5%-ni ja 2029. aastal 4%-ni. Eelnõuga tagatakse, et alates 2027. aasta 1. juulist jääb kehtima praegune määr ja edasised langetused tunnistatakse kehtetuks.

Eelnõus toodud üleminekusätete kohaldamisala laiendamise ja tegevusloa saamiseks kehtestatud osade tingimuste täitmise tähtaja pikendamise eesmärk on võimaldada kõigil enne 2026. aasta 31. detsembrit tegevusloa saanud hasartmängukorraldajatel jätkata oma tegevust katkematult ning hoida seeläbi ära nende võimalik Eestist lahkumine. Selleks antakse neile

piisav mõistlik tähtaeg protseduurireeglite ja sisekontrollieeskirjade ettevalmistamiseks ning vajaliku pädevusega kontaktisikute leidmiseks.

5,5%-lise määra säilitamine tasakaalustab eesmärki hoida Eesti tegevusloaga kaughasartmängu korraldamine rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisena vajadusega tagada hasartmängumaksu stabiilsem laekumine. Seetõttu säilitatakse eelnõuga 2026. aastal kehtiv maksumäär.

2. Eelnõu sisu

Kaughasartmängu maksumäär oli aastaid 5%. 2023. aastal otsustati seda tõsta samm-sammult: 2024. aastal 6%-le ja 2027. aastal 7%-le eesmärgiga rahastada riigikaitset ja läbi Eesti Kultuurkapitalile (KULKA) laekuva osa kultuuri.

2025. aasta lõpus otsustas Riigikogu HasMMS-i muuta ja hakata maksu langetama 0,5 protsendipunkti võrra aastas. Selle eesmärk oli meelitada Eesti turule uusi kaughasartmängu korraldajaid ning sel viisil pikemas perspektiivis suurendada maksutulu ja kultuurile suunatavaid vahendeid.

2026. aastal anti välja kuus uut luba ja deklareeritud maksustamise aluseks olev käive (GGR) kasvas.

HasMS § 102 lõikes 5 sätestatud üleminekukorras oleva tähtaja pikendamisega kõrvaldatakse hasartmängukorraldajatel nõuetele vastavate protseduurireeglite ja sisekontrollieeskirjade ettevalmistamise ning vajaliku pädevusega kontaktisikute leidmisega tekkinud raskused. Muudatusega laiendatakse üleminekusätte kohaldamisala kõigile enne 2026. aasta 31. detsembrit tegevusloa saanud hasartmängukorraldajatele. Seega hõlmab üleminekukord lisaks enne 2026. aasta 1. jaanuari tegevusloa saanud hasartmängukorraldajatele ka neid korraldajaid, kellele on tegevusluba antud 2026. aasta jooksul. Nii nähakse selles ajavahemikus tegevusloa saanud korraldajatele ette ühesugused tegevuse ja dokumentide nõuetega kooskõlla viimise tähtpäevad. Muudatusega ei lükata edasi kõigi HasMS § 17 lõikes 1 nimetatud nõuete täitmist. Lõikes 5 sätestatud üldisest tähtpäevast eraldatakse üksnes RahaPTS § 70 lõike 3 punktides 5–7 nimetatud nõuete täitmise tähtaeg, mis lükatakse edasi ühe aasta võrra ehk 2028. aasta 1. jaanuarini. Üleminekuaeg on vajalik, et korraldajad saaksid nõutavad protseduurireeglid ja sisekontrollieeskirjad nõuetekohaselt ette valmistada ning leida nõutava pädevusega kontaktisikud. RahaPTS § 70 lõike 3 punktides 5–7 sätestatud nõuetega vastavusse viimine puudutab ligikaudu 45 hasartmängukorraldajat. Samal ajavahemikul tekkinud vajadus erialase ettevalmistusega inimeste järele on hasartmängukorraldajatel oluliselt raskendanud nende nõuete tähtaegset täitmist. Protseduurireeglite ja sisekontrollieeskirjade nõuetekohane ettevalmistamine eeldab lisaks õigusnormide tundmisele ka nende kohandamist konkreetse hasartmängukorraldaja tegevuse ja riskidega. Nimetatu on ajamahukas töö ja eeldab piisaval hulgal eriteadmistega inimeste olemasolu.

2.1. Muudatusettepanekute selgitus

Eelnõu §-ga 1 sõnastatakse HasMMS § 6 punktid 6–8 ümber nii, et nendes sätestatud maksumäär on 5,5%. See on sama määr, mis kehtib 2026. aastal. Kuna säte on planeeritud jõustuma 2027. aasta 1. juulil (tagades nii maksukorralduse seaduse (MKS) kuue kuu nõude täitmise), aga muutmisseadusekohane määra langetus jõustub juba 2027. aasta 1. jaanuarist, kehtib ajavahemikus 01.01.2027–30.06.2027 määr 5%. Maksustatava summa arvestamise alused ei muutu.

Eelnõu §-ga 2 tunnistatakse kehtetuks muutmisseaduse § 2 punktid 2 ja 3, millega nähti ette HasMMS § 6 punktides 6–8 sätestatud maksumäära langetamised alates 2028. aastast.

Sellest tulenevalt tunnistatakse kehtetuks ka vastavad jõustumissätted ehk muutmisseaduse § 5 lõiked 3 ja 4.

Eelnõu §-ga 3 muudetakse HasMS § 102 lõikes 5 sätestatud üleminekukorda selliselt, et eristatakse nõuded, mille täitmise tähtaeg jääb muutmata, nõuetest, mille täitmiseks antakse täiendav üleminekuaeg. Samuti laiendatakse nimetatud üleminekusätete kohaldamisala ka nendele hasartmängukorraldajatele, kes on saanud hasartmängu tegevusloa ajavahemikul 2026. aasta 1. jaanuarist kuni 2026. aasta 31. detsembrini. Seega sätestatakse enne 2026. aasta 31. detsembrit tegevusloa saanud hasartmängukorraldajatele üldine kohustus viia oma tegevus ja dokumendid HasMS-i 2026. aasta 1. jaanuaril jõustunud redaktsiooni § 17 lõikes 1 kehtestatud nõuetega kooskõlla hiljemalt 2027. aasta 1. jaanuariks. HasMS § 102 lõikes 5^1 nähakse neile erandina ette RahaPTS § 70 lõike 3 punktides 5–7 nimetatud nõuetele vastamiseks uus tähtaeg, mis on 2028. aasta 1. jaanuar. Seega pikendatakse lõikes 5^1 nimetatud nõuete täitmiseks ettenähtud üleminekuaega ühe aasta võrra. HasMS § 102 lõike 8 muudatusega laiendatakse samas lõikes olevat regulatsiooni ka eelnõuga lisatavale HasMS § 102 lõikele 5^1.

Eelnõu §-ga 4 sätestatakse, et §-s 1 ja 2 sätestatud muudatused jõustuvad 2027. aasta 1. juulil ja §-s 3 sätestatud muudatus 2026. aasta 31. detsembril.

3. Eelnõu terminoloogia

Eelnõuga ei võeta kasutusele uusi termineid.

4. Seaduse mõjud

Riigieelarve. 2027. aasta esimesel poolaastal kehtib toto, kaughasartmängu, õnnemänguturniiri ja ringmängu korraldamisel 5%-line maksumäär. Eelnõuga sätestatakse nende mänguliikide maksumääraks 5,5% alates 2027. aasta 1. juulist. Kehtiva seaduse kohaselt langeks maksumäär 2028. aastal 4,5%-le ja 2029. aastal 4%-le.

Nii hoitakse ära osa 2027. aasta tulukaotusest, mis kaasneks maksumäära langetamisega 5,5%-lt 5%-le, ning suurendatakse riigieelarve tulusid aastatel 2028–2030.

Eelnõu mõju on hinnatud Rahandusministeeriumi 2026. aasta suveprognoosis prognoositud maksustatava summa ehk panuste ja väljamakstud võitude vahe (GGR) põhjal. Mõjuhinnangus on täiendavalt arvestatud Soome litsentsituru avanemise võimaliku mõjuga alates 2027. aasta 1. juulist. Rahandusministeeriumile kättesaadavad andmed ei võimalda Eestis maksustatavat GGR-i klientide asukohariigi järgi eristada. Seetõttu on Soome turu avanemise mõju hindamisel lähtutud turuosaliste hinnangust, mille kohaselt teenivad Eesti tegevusloaga kaughasartmängukorraldajad välisriikide klientidelt ligikaudu 300 miljonit eurot GGR-i aastas, millest ligikaudu 150 miljonit eurot pärineb Soome klientidelt.

Toto ja õnnemänguturniiride maksubaasi kohandamisel on kasutatud kaughasartmängu kohta hinnatud suhtelist muutust. Ringmängu maksubaasi Soome litsentsituru avanemise tõttu ei korrigeerita. Mõjuarvutuses on eeldatud, et Soome klientidelt teenitav GGR võib Soome litsentsituru avanemise järel Eesti maksubaasist välja liikuda. Kuna Soome litsentsiturg avaneb 1. juulil 2027, on 2027. aastal arvestatud poole aasta mõjuga.

Nende eelduste kohaselt suurendab 5,5%-lise maksumäära kehtestamine hasartmängumaksu laekumist kehtiva seadusega võrreldes 2027. aastal 1,1 miljonit eurot, 2028. aastal 3,7 miljonit eurot, 2029. aastal 5,9 miljonit eurot ja 2030. aastal 6,2 miljonit eurot. Aastatel 2027–2030 suureneb maksulaekumine kokku 16,8 miljonit eurot.

Sellest moodustab kaughasartmängu mõju 14,1 miljonit eurot ning toto, õnnemänguturniiride ja ringmängu koondmõju 2,7 miljonit eurot. Tegelik mõju sõltub kaughasartmängu GGR-i arengust, Soome litsentsituru mõjust Eestis deklareeritavale GGR-ile ning hasartmängukorraldajate tegevusest.

Kultuur ja sport. Hasartmängumaksu tulust rahastatakse KULKA kaudu kultuuri ja sporti. Kehtivas seaduses ette nähtud maksumäära edasiste langetuste ärajätmine suurendab KULKA-le suunatavat maksutulu võrreldes kehtiva seaduse kohase määraga ning aitab muuta toetuste ja investeeringute rahastamise ettenähtavamaks.

Ettevõtjad ja turg. Kaughasartmängu korraldajate maksukoormus ei tõuse võrreldes 2026. aastal kehtiva koormusega. Eelnõuga ei kehtestata uusi kohustusi ega muudeta maksustamise aluseid, mistõttu ei kaasne ettevõtjatele täiendavaid halduskulusid ega vajadust oma tegevust ümber korraldada. Võrreldes kehtiva seaduse kohase maksumääraga on kaughasartmängu korraldajate maksukoormus alates 1. juulist 2027 kõrgem, kuna kavandatud maksumääralangetused jäävad ära. Samas ei ületa 5,5%-line määr 2026. aastal kehtivat määra.

Eelnõuga puudutatud hasartmängukorraldajatele kohalduvatele osadele nõuetele vastamise üleminekuaja pikendamine võimaldab maandada protseduurireeglite ja sisekontrollieeskirjade kiirustades koostamisega kaasnevate võimalike puuduste esinemise riski. Samuti aitab see leevendada nõutava pädevusega kontaktisikute nappusest tingitud nõudlussurvet. Muudatusega ei kaotata nõuete täitmise kohustust, vaid pikendatakse nende täitmise tähtaega, mistõttu seisneb mõju asjaomaste hasartmängukorraldajate halduskoormusele eelkõige kohustuste täitmise ajalises ümberjaotumises, mitte halduskoormuse kogumahu vähenemises. Tähtaja pikendamine võimaldab vähendada ka üleminekunõuete täitmata jätmisest tulenevat hasartmängukorraldaja tegevuse katkemise riski, kuna kehtiva HasMS § 102 lõike 8 kohaselt tunnistab Maksu- ja Tolliamet hasartmängu korraldamise tegevusloa kehtetuks, kui hasartmängukorraldaja ettenähtud tähtajaks oma tegevust seadusega kooskõlla ei vii või dokumente ei esita.

Muud mõjud. Eelnõul ei ole olulist mõju julgeolekule, regionaalarengule, keskkonnale ega riigi ja kohalike omavalitsuste korraldusele.

5. Seaduse rakendamisega seotud eeldatavad kulud ja tulud

Eelnõu rakendamisega ei kaasne riigieelarvelisi kulusid. Eelnõuga ei muudeta maksuobjekti ega maksu deklareerimise korda ning Maksu- ja Tolliametile ei lisandu uusi ülesandeid.

Eelnõu suurendab maksulaekumist võrreldes kehtiva seadusega, mille kohaselt on kaughasartmängu, toto, õnnemänguturniiri ja ringmängu maksumäär 2027. aastal 5%, 2028. aastal 4,5% ning alates 2029. aastast 4%.

Mõjuhinnangu kohaselt suureneb maksulaekumine 2027. aastal 1,1 miljonit eurot, 2028. aastal 3,7 miljonit eurot, 2029. aastal 5,9 miljonit eurot ja 2030. aastal 6,2 miljonit eurot.

Aastatel 2027–2030 suureneb maksulaekumine kehtiva seadusega võrreldes kokku 16,8 miljonit eurot. Mõjuhinnangu aluseid ja eeldusi on kirjeldatud punktis 4.

6. Seaduse kooskõla Euroopa Liidu õigusega

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega. Hasartmängumaksu määrad ei ole liidu tasandil ühtlustatud.

7. Rakendusaktid

Seaduse rakendamiseks ei ole vaja kehtestada täiendavaid õigusakte.

8. Seaduse jõustumine

Seaduse § 3 jõustub 2026. aasta 31. detsembril. HasMS näeb ette, et kui hasartmängukorraldaja 2027. aasta 1. jaanuariks oma tegevust seadusega kooskõlla ei vii või dokumente ei esita, tunnistab Maksu- ja Tolliamet hasartmängu korraldamise tegevusloa kehtetuks. Seaduse jõustumine nimetatud kuupäeval on vajalik selleks, et enne 2027. aastat tegevusloa saanud hasartmängukorraldajad saaksid enda majandustegevust katkematult jätkata.

Seaduse §-d 1 ja 2 jõustuvad 2027. aasta 1. juulil. MKS näeb ette, et maksuseaduse muudatuse vastuvõtmise ja jõustumise vahele peab üldjuhul jääma kuus kuud. Seda ennekõike seepärast, et maksumuudatustel on reeglina ulatuslik mõju, puudutades suurt hulka inimesi. Kuue kuu mõte on anda maksukohustuslastele piisavalt aega, et oma tegevus ümber korraldada ja eelarvet planeerida.

Algatab rahanduskomisjon 25.11.2026.

(allkirjastatud digitaalselt)
Annely Akkermann
Rahanduskomisjoni esimees